

Ledelsesresumé

Resultater for elever med størst sandsynlighed for støttebehov

Formålet med denne analyse er at undersøge resultater for elever i og omkring specialundervisningstilbud på tværs af kommunerne. Det er interessant, da der er stort fokus på, hvordan skolerne arbejder med både segregeret specialundervisning og anden særlig støtte i almenundervisningen. Men hvordan klarer eleverne sig egentlig, og er der nogle kommuner, der lykkes bedre med at løfte elever i og omkring specialundervisningstilbud? Det undersøger vi i denne analyse.

I tidligere analyser har Benchmarkingenheden undersøgt kommunernes segregeringsgrad, hvor der, på trods af at der blev taget højde for elevernes baggrundskarakteristika, var forskel på kommunernes andel elever i segregeret specialundervisning. Der kan med andre ord være tegn på forskelle på tværs af kommunerne mht. hvornår man vælger at segregere en elev. Det kan derfor være problematisk at sammenligne resultater specifikt for gruppen af elever i segregeret specialundervisning på tværs af kommunerne, da der netop kan være forskelle mellem kommunerne ift. hvorvidt man henviser en elev til segregeret undervisning eller ej. Det kan betyde, at der vil være forskelle i hvor udfordret gruppen af segregerede elever er på tværs af kommunerne, hvilket er afgørende for kommunens resultater for elevgruppen.

Derfor kigger vi i denne analyse på de 15 pct. af 9. klasses eleverne på landsplan med størst sandsynlighed for at have modtaget segregeret specialundervisning i udkolingen for skoleårene 2018/2019-2021/2022. De 15 pct. er identificeret ud fra en statistisk model. Det er således ikke alle elever i analysepopulationen, der modtager eller har modtaget segregeret specialundervisning, men alle elever i populationen har på baggrund af deres baggrundskarakteristika relativ stor sandsynlighed for at modtage segregeret specialundervisning. I analysen betegner vi denne gruppe som *elever med størst sandsynlighed for støttebehov*.

I analysen har vi først og fremmest fokus på, hvordan eleverne med størst sandsynlighed for støttebehov klarer sig i forhold til at være i uddannelse eller beskæftigelse 15 måneder efter 9. klasse. Det undersøges også kort, hvordan det går med denne gruppe af elever i forhold til blandt andet trivsel og fravær.

Når vi opgør de enkelte kommuners resultater tages der udgangspunkt i de 15 pct. af eleverne på landsplan, der har størst sandsynlighed for støttebehov, og eleverne fordeles så ud til de enkelte kommuner alt efter deres bopæl. Herefter undersøges så hvordan disse elever klarer sig i de enkelte kommuner i forhold til overgang til uddannelse eller beskæftigelse efter 9. klasse. Da der tages udgangspunkt i de 15 pct. af eleverne med størst sandsynlighed for støttebehov på landsplan, kan vi nemmere sammenligne deres resultater på tværs af kommunerne.

Udover selve analysen er der udarbejdet følgende bilag. I Bilag 1: "Sådan placerer din kommune sig" kan man finde centrale figurer fra rapporten præsenteret for hver enkel kommune. I Bilag 2: "Kommunespecifikke nøgletal" kan man finde de væsentligste tal fra rapporten for hver enkel kommune. I Bilag 3: "Metode" er metoden bag analysen præsenteret.

Beskrivelse af eleverne med størst sandsynlighed for støttebehov og deres og fordeling blandt kommunerne

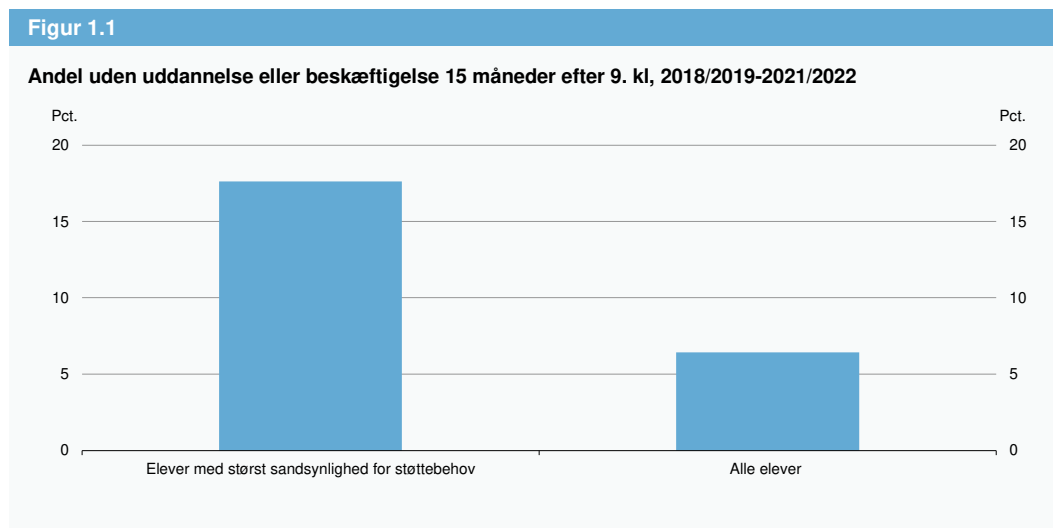
De 15 pct. af elever med størst sandsynlighed for støttebehov på landsplan er blevet identificeret på baggrund af en række baggrundskarakteristika. Kommunens andel af elever med størst sandsynlighed for støttebehov, afhænger altså ikke af deres visitationspraksis for specialundervisning, men i stedet af

elevernes baggrundskarakteristika. Eleverne med størst sandsynlighed for støttebehov er blandt andet oftere drenge end piger, er i højere grad startet sent i skolen og er oftere i kontakt med sundhedssystemet. 35 pct. af eleverne med størst sandsynlighed for støttebehov har modtaget segregeret specialundervisning i løbet af udskolingen. De resterende 65 pct. af populationen har ikke modtaget segregeret specialundervisning i løbet af udskolingen, men har baseret på deres baggrundskarakteristika en stor sandsynlighed for støttebehov, og kan eventuelt have modtaget særlig støtte i almenmiljøet.

Da der er tale om de 15 pct. elever med størst sandsynlighed for støttebehov på landsplan, betyder det også, at eleverne med størst sandsynlighed for støttebehov ikke er ligeligt fordelt på tværs af landets kommuner. I nogle kommuner udgør de eksempelvis under 7 pct. af alle kommunens 9. klasses elever, og i andre kommuner udgør de over 20 pct.

En større andel er uden uddannelse eller beskæftigelse 15 måneder efter 9. klasse

17,6 pct. af eleverne med størst sandsynlighed for støttebehov er uden uddannelse eller beskæftigelse 15 måneder efter 9. klasse samlet for skoleårene 2018/2019-2021/2022. For alle 9. klasses elever var dette 6,4 pct. jf. figur 1.1. Det er måske ikke overraskende i sig selv, at en større andel af eleverne med størst sandsynlighed for støttebehov er uden uddannelse eller beskæftigelse sammenlignet med alle elever, idet populationen netop er udvalgt for at være mere udfordret end den almene elev. Alligevel er størrelsesordenen værd at notere.

Anm.: Andelen uden uddannelse eller beskæftigelse er opgjort per 1. oktober året efter afslutningen af 9. klasse. Skoleåret angiver tidspunkt for 9. klasses afslutning. Elever med størst sandsynlighed for støttebehov er de 15 pct. af 9. klasses eleverne, der statistisk set har størst sandsynlighed for at modtage segregeret specialundervisning i udskolingen på landsplan. Læs mere om populationsdannelsen i kapitel 3 i hovedrapporten.

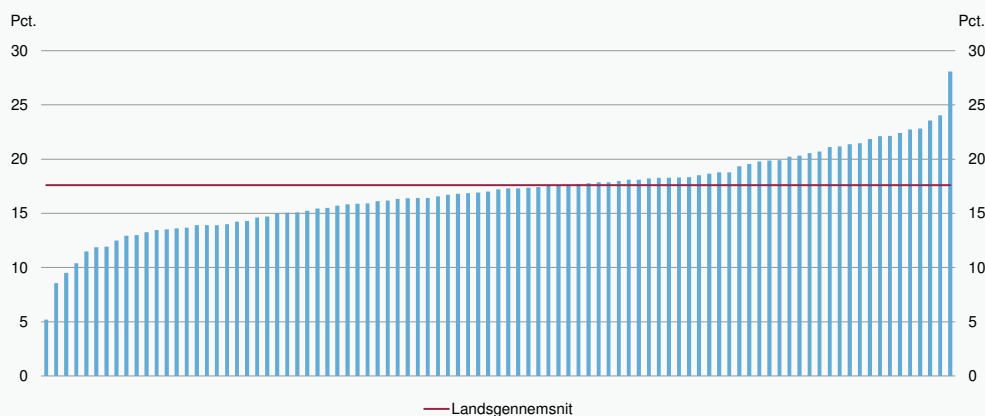
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Der er tydelige forskelle mellem kommunernes andel, der er uden uddannelse eller beskæftigelse

Når man fordeler de 15 pct. af eleverne, der på landsplan har størst sandsynlighed for støttebehov, ud på de enkelte kommuner, og ser på hvordan disse elever klarer sig, er der tydelige forskelle mellem kommunerne. Andelen af elever med størst sandsynlighed for støttebehov, der er uden uddannelse eller beskæftigelse 15 måneder efter 9. klasse varierer således fra 5,2 pct. til 28,1 pct. på tværs af kommunerne, jf. figur 1.2.

Figur 1.2

Andel uden uddannelse eller beskæftigelse for elever med størst sandsynlighed for støttebehov 15 måneder efter 9. klasse, 2018/2019-2021/2022, fordelt på kommuner

Anm.: Andelen uden uddannelse eller beskæftigelse er opgjort per 1. oktober, året efter afslutningen af 9. klasse. Skoleåret angiver tidspunkt for 9. klasses afslutning. Elever med størst sandsynlighed for støttebehov er de 15 pct. af 9. klasses eleverne, der statistisk set har størst sandsynlighed for at modtage segregeret specialundervisning i udkolingen på landsplan. Læs mere om populationsdannelsen i kapitel 3.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Stadig forskelle på tværs af kommunerne, når man har taget højde for rammevilkår

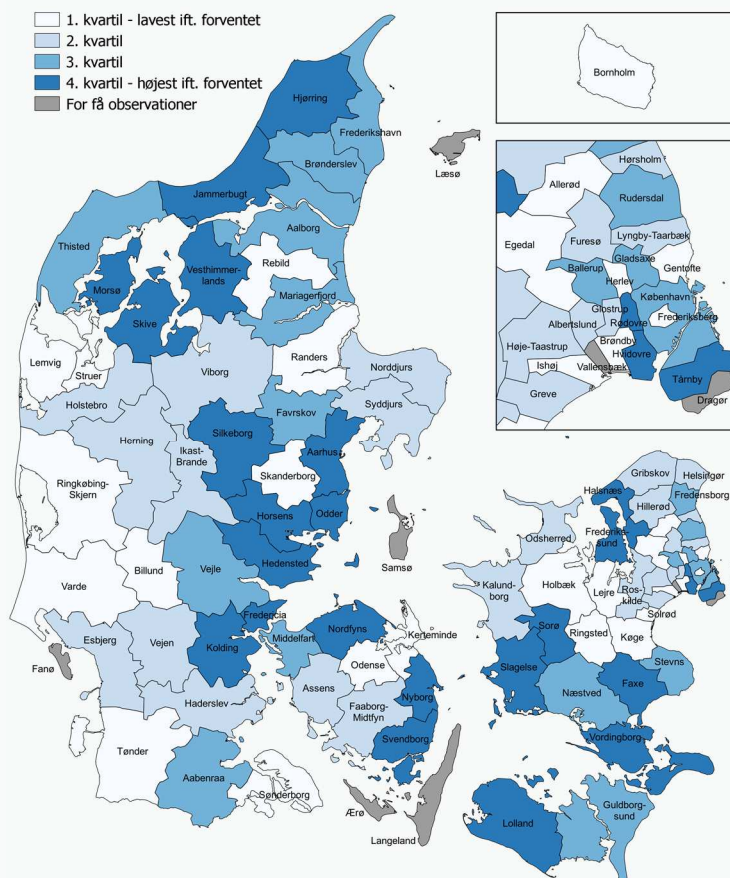
Selvom gruppen består af de 15 pct. eleverne, der på landsplan, har størst sandsynlighed for at modtage segregeret specialundervisning, og at der derfor er tale om en udfordret elevgruppe, er der stadig forskelle i elevernes baggrundskarakteristika inden for gruppen. Med andre ord er eleverne med størst sandsynlighed for støttebehov ikke lige udfordret. Nogle af de forskelle vi ser på kommuneniveau, kan derfor være pga. elevernes karakteristika, hvilket vi i analysen kalder kommunernes rammevilkår. For at tage højde for kommunernes rammevilkår har vi beregnet en benchmarkingindikator for hver kommune. Benchmarkingindikatoren angiver, om kommunernes andel af elever, der er uden uddannelse eller beskæftigelse, blandt elever med størst sandsynlighed for støttebehov er højere eller lavere, end man kan forvente på baggrund af kommunens rammevilkår.

På danmarkskortet på næste side er kommunerne inddelt i kvartiler efter deres samlede benchmarkingindikator. Kommunerne i 1. kvartil er den fjerdedel af kommunerne, der har den laveste andel uden uddannelse eller beskæftigelse i forhold til hvad man kan forvente givet kommunernes rammevilkår, og kommunerne i 4. kvartil er den fjerdedel af kommunerne der har den højeste andel uden uddannelse eller beskæftigelse, i forhold til hvad man kunne forvente.

De ti kommuner, der klarer sig bedst i analysen har i gennemsnit 5,9 procentpoint færre der er uden uddannelse eller beskæftigelse 15 måneder efter 9. klasse end hvad man kunne forvente, blandt deres elever med størst sandsynlighed for støttebehov. Omvendt har de 10 kommuner med højest benchmarkingindikatorer 5,3 procentpoint flere, end hvad man kunne forvente.

Figur 1.3

Benchmarkingindikator for kommunernes andel elever uden uddannelse eller beskæftigelse, for elever med størst sandsynlighed for støttebehov 15 måneder efter 9. klasse, 2018/2019-2021/2022

Anm.: Første kvartil dækker over den fjerdedel af kommunerne, som har den laveste andel elever uden uddannelse eller beskæftigelse, blandt elever med størst sandsynlighed for støttebehov, i forhold til hvad man kunne forvente på baggrund af kommunernes rammevilkår. Fjerde kvartil dækker omvendt over den fjerdedel med højest andel, i forhold til hvad man kunne forvente på baggrund af kommunernes rammevilkår. Elever med størst sandsynlighed for støttebehov er de 15 pct. af 9. classes eleverne, der statistisk set har størst sandsynlighed for at modtage segregeret specialundervisning i udskolingen på landsplan. Læs mere om populationsdannelsen i kapitel 3.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Kort om øvrige resultater

I analysen har vi også kort kigget på øvrige resultater såsom elevernes trivsel, fravær og om de opnår minimum 02 i dansk og matematik ved 9. classes afslutning. Her ser vi at eleverne med størst sandsynlighed for støttebehov har større tendens til at have lav trivsel, højt fravær og i højere grad ikke opnår minimum 02 i dansk og matematik ved 9. classes afslutning sammenlignet med alle 9. klasse elever. Der er desuden også forskelle blandt kommunerne vedrørende disse nøgletal for deres elever med størst sandsynlighed for støttebehov.

Afslutningsvis kan det nævnes at vi har undersøgt muligheden for at måle effekten af at have modtaget segregeret specialundervisning ift. om man er uden uddannelse eller beskæftigelse efter 9. klasse. Vi har vurderet at inde for rammerne for denne analyse har det ikke været en muligt.